

PSYCHOLOGIE EN HET (ON)VOLTOOIDE KUNSTWERK

dat te veel gaat vastleggen loop je het gevaar beïnvloed te worden door factoren als succes, geld enz. Ik wil, zolang ik de bezieling vind, mijn eigen plaatje maken en het vervolledigen. Maar vanaf het moment dat ik weet hoe het eruit ziet, is het gedaan. Als ik het gevonden heb en het laatste kleur-tje is gezet, dan stop ik ermee."

Denk je dat iets ooit af kan zijn ?

"Ja, binnen een specifiek medium denk ik dat je uitverteld raakt."

Heb je nu het gevoel dat je een receptie krijgt die overeenkomt met je intenties of bestaan er ook kortsluitingen tussen jou en het publiek, de pers, enz... ?

"Het publiek is nooit een gemene deler. Er zijn zalen die plat liggen en zalen die geen kík geven en op het einde rechtstaan of ontgoocheld weggaan. Het is zeer verschillend en zeer bewogen. Ik vind dat ik door een aantal recensenten misbegrepen ben zowel in positieve als in negatieve zin en voor een stuk is dat ook bij het publiek zo : er zijn mensen die de tweede natuur van de voorstellingen niet zien, m.a.w. ze kijken naar een plaatje, een beeld, maar niet naar de interlinie; omdat ze dat niet willen of niet kunnen zien. Als ze die niet kunnen zien, kan de oorzaak ook bij mij liggen : dat het niet helder of duidelijk genoeg is. Maar dan vraag ik me af : moet alles zo expliciet ? Het gaat mij precies om de dualiteit tussen de eerste en de tweede natuur : hoe ziet het eruit en waar staat het voor ?"

In Zomergasten staan zeventien acteurs op de scène. Bouw je bewust aan een groot gezelschap ?

"Zomergasten is voor ons inderdaad een belangrijke stap naar een gezelschapsstructuur toe. Ik bedoel daarmee het conserveren en beschermen van een aantal mensen die we in de loop der jaren waren tegengekomen en hen ook binnen de materiële en logistieke middelen een zekere rust willen geven. De plannen die nu op tafel liggen zijn kleinschaliger van aard, maar daarbij hopen we toch het 'Vlaamse deel' van de cast van Zomergasten te betrekken."

Je was tot nog toe gewend met een kleine groep te werken, b.v. in Nachtwake met vier acteurs; welke implicaties heeft het beheer van zo'n grote groep ?

"O.m. dat ik van één dag Zomergasten zo moe ben als van één week Nachtwake. De ontwikkeling in een kleine groep levert een extra-energie op; in een grote productie gaat veel energie verloren aan organisatie en planning. Wat je aan de ene kant kan krijgen, verlies je aan de andere. Maar het was een goede leerschool dat te ervaren : in die zin is een grote productie een heel ander medium dan een kleine. Een andere implicatie is dat je in een grote zaal eerder expressionistisch moet werken : het alleen al fysiologisch omgaan met je eigen mechanisme als acteur ligt anders. Je moet trainen opdat je manier om je eigen apparaat te bespelen, niet gaat primeren op wat je wil vertellen."

Gaat dat niet vaak ten koste van interioriteit ?

"Dat kan, maar dat gebeurt niet bij iedereen. Het is een kwestie van training om voortdurend die alertheid en die concentratie op te brengen : een situatie van permanente controle. Ook voor mij is het heel anders werken in zo'n grote zaal. Dat moet je ontwikkelen, dat is een stiel apart. Het is mij niet tegengevallen, maar het heeft mij wel verrast. Als regisseur voor zo'n

grote groep moet je natuurlijk je concentratie opdelen tussen zeventien mensen, terwijl je werkdag toch uit evenveel uren bestaat. Alleen al gewoon wiskundig gezien kan je dan aan elk van hen minder tijd besteden dan wanneer je met een kleine groep van vier zou werken. Met een grote bende ben je geneigd om meer naar een groot mechanisme toe te werken."

Dat gevoel was er b.v. bij de picnic-scène : is het niet te simplistisch om tussen de scènes (met enkele personages) in, de hele troep even van de ene kant naar de andere te laten lopen ? Was hier niet meer complexiteit nodig om alle relaties duidelijk te stellen ?

"Ik heb bewust gekozen voor de permanente aanwezigheid van die lineaire structuur : ik wou de uiterst korte scènes van Gorki's originele schriftuur verbinden door een soort permanente melodie van de rest. Dit is niet alleen een vormelijke keuze. Het maakt gelijktijdig ook de inhoudelijke vertelling van de permanente sociale controle en van de extreme gedrevenheid van de zomergasten, die mede aan de oorsprong liggen van deze uit de hand gelopen toestanden en gebeurtenissen, duidelijk."

*Zomergasten
(Het Zuidelijk Toneel,
BMC)
Foto Patrick Meys*

